

10 Kasım - Barış ve Kalkınma İçin Dünya Bilim Günü

15 Ekim – 3 Kasım 2001 tarihleri arasında gerçekleştirilen UNESCO 31. Genel Konferansının 20. Maddesi gereği 10 Kasım günü Barış ve Kalkınma İçin Dünya Bilim Günü olarak ilan edilmiştir.

Yaşadığımız çalkantılı ve zor dönemlere karşın bu yılki teması "COVID-19 ile mücadelede toplum için ve toplumla bilim" olan Barış ve Kalkınma için Dünya Bilim Günü'nü kutlamaktayız.

Bilim, bu krizin üstesinden gelmede önemli bir rol oynayacaktır, aynı zamanda daha adil, daha şefkatli ve daha sürdürülebilir toplumlar inşa etmeye de yardımcı olacaktır. Mevcut kriz; artan finansman, bilimsel araştırma ve iş birliği desteğinin aciliğine ilişkin bir uyandırma çağrısı görevi görmelidir. Bu, sadece doğa bilimlerini değil, aynı zamanda sosyal ve beşerî bilimleri de ilgilendirmektedir. Virüs her ne kadar esas sorun olursa olsun, tek başına epidemiyolojik verilere indirgenemez ve tüm toplumu ilgilendiren bir sorundur.

Doğa bilimleri virüsü anlamamıza yardımcı olurken, sosyal ve beşerî bilimler, aşırı basitleştirmeden ve yanlış kanıtlardan kaçınmamızı sağlamaktadır. Ayrıca, toplumlarımızı dikkatle incelememize yol açarak var olan güçlükleri de görmemize yol açmaktadır. Sosyal ve beşerî bilimlerin salgınla mücadelede katkıda bulunabileceği pek çok şey mevcuttur ve bu katkılardan dan ancak sosyal bilimleri kamu politikasına daha iyi entegre ederek faydalanabiliriz.

UNESCO olarak uzun zamandır, etik ve insani bir çerçeve içinde aktarılması koşuluyla bilimin büyük bir potansiyeli olduğuna inanmaktayız. Bu nedenlerden dolayı UNESCO, bilim etiğine olan tarihi bağlılığını, yeniliği herkes için erişilebilir kılmayı amaçlayan yapay zekâ etiği konusunda da küresel bir tavsiye raporu hazırlayarak genişletmektedir. Dünya tarihi, aynı anda bir salgınla ve iklim krizi ve biyoçeşitliliğin çöküşü ile karşı karşıya kalmıştır. Bu süreçte bilimsel metodolojiyi ve bilimsel etkiyi göz ardı edemeyeceğimiz gibi, bilimin insancıl vizyonunu da gözden kaçırmamalıyız.

Üye Devletlerin Kasım 2019'da aldığı kararın ardından UNESCO, bilimin tam potansiyelini ortaya çıkarmayı amaç edinen açık bilim konusunda bir tavsiye raporu hazırlamaktadır. Tavsiye raporunun tek amacı yalnızca herkesin katkıda bulunmasını sağlayarak bilimi daha etkili ve daha çeşitli hâle getirmek değildir. Aynı zamanda sorumluluk alan ve toplu kararlara dahil olan bilgili bir bireyin bilimsel okuryazarlığını geliştirerek, hedeflerini toplumun ihtiyaçlarına uygun hâle getirmeyi sağlamayı amaçlamaktadır. Bu tavsiye raporu, tüm bilim dallarını ortak bir faydada buluşturmak ve tüm toplumların sürdürülebilir kalkınmaya hizmet etmesi yolunda atılan önemli bir adımdır